

HSN § 42**Remiss - Slutbetänkande av
Läkemedelsutredningen "Tydligare ansvar
och regler för läkemedel" (SOU 2018:89)**

HSN 2019/126

HSN-AU § 38

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till remissyttrande och förmedlar det till Socialdepartementet som sitt eget.

Förslaget som presenteras i slutbetänkandet av utredningen "Tydligare ansvar och regler för läkemedel" innehåller fyra olika delar. Den mest avgörande delen handlar om en ny ordning för statens bidrag för förmånsläkemedel. I dagsläget finansierar staten förskrivna förmånsläkemedel genom ett riktat statsbidrag som bygger på prognostiserad kostnad för dessa hos regionerna totalt. Det finns ett önskemål från staten att överföra det riktade bidraget till det generella statsbidraget. Regionerna har som regel ett önskemål att få mer generella statsbidrag och mindre riktade. Problemet med det generella bidraget är att det inte räknas upp kontinuerligt utan ligger i stort sett fast i nominellt belopp.

De övriga två delarna i finansieringsförslaget är ett särskilt stöd för användning av nya läkemedel som innebär ökad nytta men också ökade kostnader för landstingen. Detta särskilda stöd är i beskrivningen otydligt och svårt att tolka.

Ovanstående är anledningen till att hälso- och sjukvårdsförvaltningens förslag till remissvar kring finansieringsdelen är negativt till att överföra bidraget till det generella statsbidraget med mindre än att regionerna är garanterade någon form av indexuppräkning. Ett förslag på indexering vore att koppla det generella statsbidragets utveckling till utvecklingen av skatteunderlaget. Utöver detta är förvaltningens rekommendation att följa Sveriges kommuner och landstings förslag om ett särskilt bidrag vid kortvariga kraftiga fluktuationer av läkemedelskostnaderna, exempelvis som Hepatit C läkemedlen de senaste åren. Det förslag som utredningen föreslår om ett särskilt bidrag för dyra läkemedel är allt för otydligt beskrivet för att kunna användas för beslut om statsbidrag.

Vad det gäller övriga delar i utredningens förslag så är förvaltningens rekommendation att Region Gotland stödjer förslaget om förbrukningsartiklar och andra medicinska produkter, avstår från att lämna något remissyttrande på förslaget om landstingsgemensamma rekommendationer om användning av läkemedel och stödjer förslaget om nya regler för prissättning av utbytbara läkemedel utan generisk konkurrens.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att den största frågan i utredningen är en ny ordning för statsbidrag för läkemedel och att utredningens förslag om en generalisering av statsbidraget inte kan accepteras med mindre än att regionerna på något sätt garanteras någon form av indexuppräknings. En indexuppräknings motsvarande ökningen av statsbidraget bedöms vara en rimlig sådan.

Ärendets behandling under mötet**Yrkande**

Ordföranden *Mats-Ola Rödén (L)* yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden finner bifall till yrkandet.

Bakgrund HSN-AU § 38

Yvonne Skovshoved, ekonomichef, föredrar ärendet.

Tjänsteskrivelsen kommer att kompletteras till nämndens sammanträde utifrån diskussion och resonemang på sammanträdet.

Arbetsutskottets förslag till hälsa- och sjukvårdsnämnden

- Lämnas öppet till hälsa- och sjukvårdsnämnden.

Beslutsunderlag

Remiss – Slutbetänkande av Läkemedelsutredningen ”Tydligare ansvar och regler för läkemedel” SOU 2018:89

Tjänsteskrivelse daterad 9 april 2019

Remissyttrande daterat 9 april 2019

Skickas till

Socialdepartementet

Socialdepartementet

**Remissyttrande - Slutbetänkande av Läkemedelsutredningen
"Tydligare ansvar och regler för läkemedel" (SOU 2018:89)****Remissyttranden**

Härmed lämnar Region Gotland sitt remissyttrande i Slutbetänkandet av läkemedelsutredningen "Tydligare ansvar och regler för läkemedel"

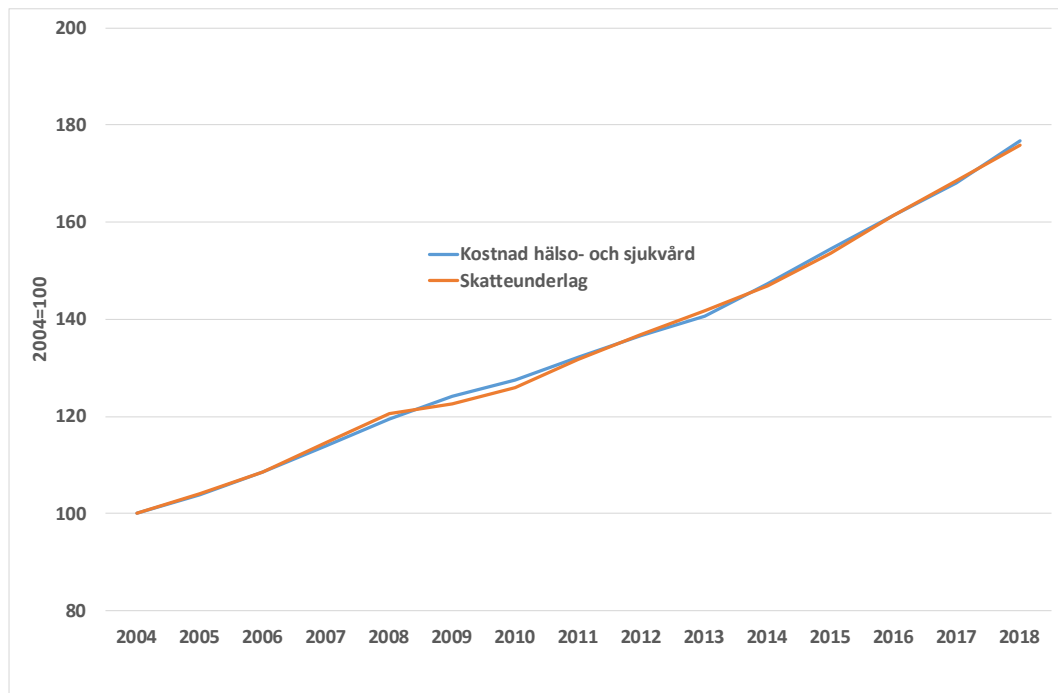
Förändring i finansieringsmodellen

Den föreslagna förändrade finansieringsmodellen där det riktade statsbidraget övergår till ett generellt statsbidrag utan någon årlig indexuppräknings ställer sig Region Gotland negativa till. Att en så pass stor andel av hälso- och sjukvårdens kostnader är tänkt att ersättas med ett statsbidrag som i det närmaste varit helt oförändrat i nominellt värde under ett flertal år kan inte accepteras.

Problemet med generella statsbidrag är att det under lång tid inte uppräknats utan haft samma nominella värde. Detta skulle övervältra de förväntade ökande kostnaderna inom läkemedelsområdet på regionerna. Det är i utredningen svårt att få riktigt klarhet i vid vilken typ av läkemedel och för vilka kostnader som staten skulle ge det särskilda stödet.

Detta leder till slutsatsen att för att kunna acceptera en generalisering av statsbidraget för läkemedel som utredningen föreslår behöver detta konstrueras så att någon form av indexuppräknings garanteras regionerna.

Kostnaderna för hälso- och sjukvård har sedan 2004 ökat i stort sett i samma takt som skatteunderlaget i regioner/landsting. Generellt kan antas att regionernas kostnadsutveckling för hälso- och sjukvård kan finansieras så länge den inte överstiger utvecklingen av skatteunderlaget. Att kostnadsutvecklingen för läkemedel ska rymmas inom ett nominellt stillastående statsbidrag, förutom ett osäkert särskilt statligt bidrag, föreslår förvaltningen inte kan accepteras.

Källa SKL

Utvecklingen av läkemedelskostnaderna har historiskt inte varit högre än kostnadsutvecklingen för hälso- och sjukvården generellt. Däremot har kostnadsutvecklingen för läkemedel de senaste åren varit högre än hälso- och sjukvårdskostnaderna generellt.

För Region Gotlands del, som gått från att vara en region med, relativt andra landsting och regioner, en relativt låg kostnad per invånare för förskrivna läkemedel 2004, till att vara en region med högst kostnad per invånare för förskrivna läkemedel 2018 har påverkan på regionens ekonomi av läkemedelskostnaderna varit påtaglig. Under samma period har även statsbidraget ökat, inte enbart kostnaderna. Om statsbidraget istället hade varit nominellt oförändrat hade Gotlands ekonomi påverkats med ca 70 miljoner, istället som för i dagsläget ca 25 miljoner.

Den modell som utredningen föreslår med ett särskilt stöd för läkemedel som har en nationellt påvisad nytta för patienter och samhälle men till höga kostnader är otydlig och svårtolkad. En sådan modell skulle troligtvis innebära samma typ av diskussioner kring statsbidraget som idag förs mellan åren. Det är inte ett genomtänkt förslag att gå från en modell där planeringsförutsättningarna för regionerna är osäkra till en annan sådan. Om förändringen ska genomföras bör den genomföras så att otydligheten och oförutsägbarheten undanröjs.

Region Gotland är inte motståndare till att det riktade statsbidraget på sikt istället blir generellt, men det är absolut nödvändigt att det finns

en garant att någon form av indexuppräknung förekommer av bidraget. Indexuppräknungen bör minst vara så hög som regionernas skatteunderlagsökning.

Den förändrade modellen för särlekemedel ställer sig Region Gotland positiv till. Modellen gäller för både rekvisitionsläkemedel och förmånsläkemedel till skillnad från idag. Däremot har Region Gotland en farhåga att volymen på det tänkta bidraget är för lågt.

Läkemedel och förbrukningsartiklar med särskilda subventionsformer

Region Gotland ställer sig positiv till förslaget att ta bort momsen på förbrukningsartiklar som distribueras via apotek.

Landstingsgemensamma rekommendationer om användning av läkemedel

Region Gotland avstår från att lämna något remissyttrande för förslaget att bilda ett läkemedelsråd.

Prissättning av utbytbara läkemedel utan generisk konkurrens

Region Gotland ställer sig positiv till de nya föreslagna reglerna för prissättning av utbytbara läkemedel utan generisk konkurrens.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Mats-Ola Rödén
Ordförande

Karolina Samuelsson
Tf hälsa- och sjukvårdsdirektör